

اهداف، فرضیات و سؤالات

دکتر حبیبہ احمدی پور

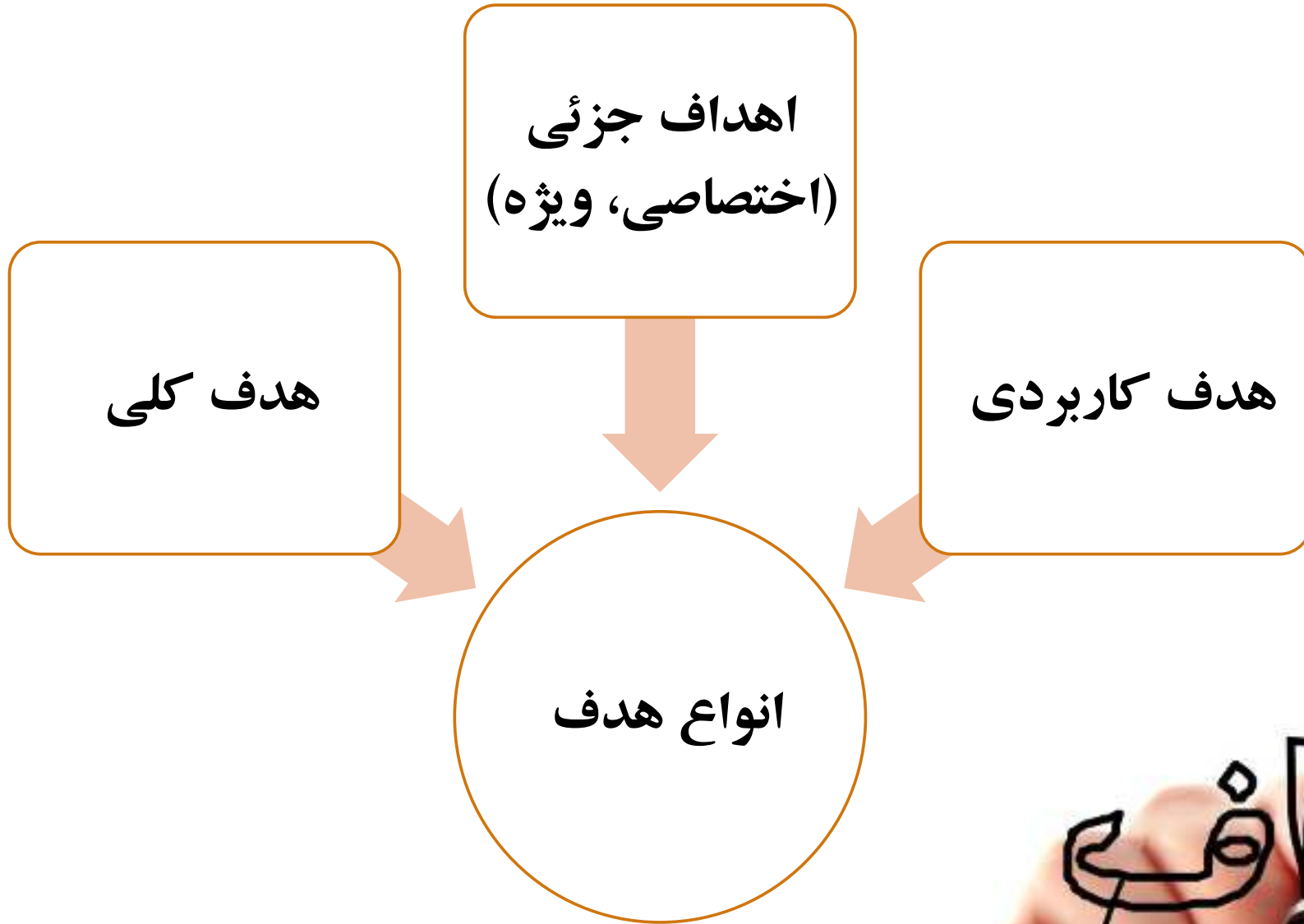
دانشیار گروه پزشکی اجتماعی ، دانشکده پزشکی
افضلی پور ، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

مراحل تدوین یک طرح تحقیقاتی در سیستم های بهداشتی

عناصر مهم هر مرحله	مراحلی که طی خواهید کرد	سؤالاتی که باید پرسید
	بیان مسئله	مسئله چیست و چه چیز باید مطالعه شود؟
متون و سایر اطلاعات موجود	بررسی متون	چه اطلاعاتی هم اکنون در دسترس است؟
	تنظیم اهداف	دلیل اجرای طرح چیست؟ امید داریم به چه دست یابیم؟
سؤالات یا فرضیات طرح	روش بررسی	چه داده های اضافی برای یافتن پاسخ به سؤالات طرح لازم است؟ و چگونه آنها را بدست می آوریم؟
متغیرها نوع مطالعه فنون جمع آوری داده ها نمونه گیری طرح ریزی برای جمع آوری داده ها طرح تجزیه و تحلیل داده ها ملاحظات اخلاقی پیش آزمایی روش تحقیق	طرح بهره برداری و انتشار نتایج	نتایج چگونه به کار گرفته خواهند شد؟
	طرح کار	چه کاری، چه موقع و توسط چه کسی انجام خواهد شد؟
برنامه زمانبندی نیروی کار مدیریت، نظارت و ارزشیابی	منابع و بودجه لازم	برای انجام مطالعه چه منابعی لازم است؟ و چه منابعی در اختیار داریم؟
مواد و تجهیزات بودجه	خلاصه طرح	چگونه طرح را به مسئولان و یا منابع تأمین کننده بودجه ارائه کنیم

چرا باید اهداف را مشخص نمود؟

- مراحل بعدی تحقیق با توجه به اهداف تعیین می شوند. (سوالات، و فرضیات، متغیرها، جمعیت مورد بررسی و روش اجرا، نوع داده ها ..)
- در حقیقت، زیر بنای متدولوژی هر طرح تحقیقاتی با نگارش اهداف آن ساخته می شود
- باعث اختصاصی نمودن آنچه که محقق در پی آن است و در حقیقت موجب تمرکز در مطالعه می شود (پرهیز از کم کاری یا اضافه کاری)
- در پایان، ارزشیابی تحقیق بر اساس میزان دستیابی به اهداف آن صورت می گیرد

GOAL

- هدف کلی نشان می دهد که در انتهای تحقیق به چه نقطه ای خواهیم رسید.
- هدف کلی بسیار شبیه به عنوان و گاه دقیقاً تکرار آن می باشد.
- باید در قالب یک عبارت و بصورت گویا و قابل فهم بیان گردد
- با کلماتی نظیر تعیین یا مقایسه شروع می شود.
- همچنین ضرورت بیان زمان و مکان تحقیق در هدف کلی بیشتر از عنوان است.

عنوان :

بررسی نگرش کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

هدف کلی :

تعیین نگرش کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

عنوان: بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

هدف کلی : **تعیین** ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

۱۳۹۱

GOAL

عنوان: مقایسه دیدگاه کارورزان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در خصوص رویکرد بیمار محور در بخش های بالینی در شروع و پایان دوره کارورزی

هدف کلی: مقایسه دیدگاه کارورزان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در خصوص رویکرد بیمار محور در بخش های بالینی در شروع و پایان دوره کارورزی

- 1.
- 2.
- 3.

اهداف اختصاصی (جزئی، ویژه)

- اهدافی که از شکستن هدف کلی به اجزا کوچکتر به دست خواهند آمد.
- اهداف اختصاصی ، نقشه ای است که راه رسیدن به هدف کلی را گام به گام مشخص می کند
- بنابراین این اهداف ، باید ابعاد مختلف موضوع یا مسئله و عوامل کلیدی متاثر کننده و یا ایجاد کننده آن را پوشش دهند.
- اهداف اختصاصی باید از نظر منطقی بهم پیوسته باشند.

Objectives

- 1.
- 2.
- 3.

فواید تنظیم اهداف اختصاصی :

- متمرکز ساختن مطالعه (محدود ساختن آن به جنبه های اساسی)
- ممانعت از گردآوری اطلاعاتی که چندان برای درک و حل بهتر مسئله مورد نظر ضروری نیستند.
- برآورد صحیح بودجه و زمان لازم برای اجرای طرح
- کمک به ارزشیابی طرح
- انتخاب صحیح متغیرها و شیوه آنالیز داده‌ها

1.
2.
3.

خصوصیات اهداف اختصاصی :

- هدف باید کاملا واضح و مشخص تعریف شود. (چه چیزی، در چه کسانی و ..)
- قابل اندازه گیری باشد (چگونه)
- قابل دستیابی باشد (با توجه به امکانات)
- منطقی و واقع بینانه باشد
- بازه زمانی دستیابی به هدف مشخص باشد

Specific

Achievable

Timely

S

M

A

R

T

Measurable

realistic

Objectives

- 1.
- 2.
- 3.

اهداف ویژه باید با افعال عملی (Action) مناسب شروع شوند، مانند :

○ تعیین Determination

○ مقایسه Comparison

○ محاسبه Calculation

○ اولویت بندی Ranking

○ برآورد Estimation

از به کار بردن افعال مبهم و فاقد عمل مانند : **اذعان کردن، فهمیدن، مطالعه نمودن، معتقد بودن، درک کردن، باور کردن، گمان کردن** باید اجتناب کرد

عنوان: بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

هدف کلی: تعیین ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

اهداف اختصاصی:

- تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷
- تعیین فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷
- مقایسه فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی
- تعیین ارتباط بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

Objectives

- 1.
- 2.
- 3.

هدف کلی :

تعیین دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

اهداف اختصاصی طرح :

1. تعیین میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱
2. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مقطع تحصیلی
3. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مشخصات دموگرافیک (گروه سنی ، جنسیت ، وضعیت تاهل ، وضعیت سکونت)

هدف اصلی طرح: تعیین وضعیت خودکارآمدی یادگیری آنلاین و عوامل مرتبط در دانشجویان دانشگاه علوم

پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۹

اهداف اختصاصی طرح:

- تعیین میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین و خرده مقیاس های آن (یادگیری در محیط آنلاین ، مدیریت زمان و استفاده از تکنولوژی) دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۹
- مقایسه میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین و خرده مقیاس های آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس وضعیت تحصیلی (دانشکده ، رشته ، سال ورود ، مقطع تحصیلی)
- مقایسه میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین و خرده مقیاس های آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس خصوصیات جمعیت شناختی (سن،جنسیت ، وضعیت اقتصادی اجتماعی ، محل سکونت)

Objectives

1.
2.
3.

• گرچه در نگارش اهداف یک مطالعه نباید به نوع مطالعه اشاره کرد اما نگارش

اهداف تحت تاثیر روش انجام مطالعه است و حتی میتوان از روی نحوه

نگارش اهداف به نوع مطالعه پی برد.

• به عبارت دیگر در نوشتن اهداف مطالعات تحلیلی باید به جهت مطالعه توجه

کرد (همگروهی و مورد شاهی)

بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

عنوان: بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان

هدف کلی: تعیین ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

اهداف اختصاصی:

- تعیین فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویانی که عدم موفقیت تحصیلی دارند
- تعیین فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویانی که عدم موفقیت تحصیلی ندارند
- مقایسه فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دو گروه

عنوان: بررسی ارتباط استفاده مشکل زا از تلفن همراه با عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان

هدف کلی: تعیین ارتباط استفاده مشکل زا از تلفن همراه با عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان

اهداف اختصاصی:

- تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویانی که استفاده مشکل زا از تلفن همراه دارند
- تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویانی که استفاده مشکل زا از تلفن همراه ندارند
- مقایسه فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دو گروه

عنوان : مقایسه تأثیر ایفای نقش و سخنرانی بر یادگیری مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی

هدف کلی : مقایسه تأثیر ایفای نقش و سخنرانی بر یادگیری مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی

اهداف اختصاصی :

- تعیین تأثیر ایفای نقش بر یادگیری مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی
- تعیین تأثیر سخنرانی بر یادگیری مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی
- مقایسه تأثیر ایفای نقش و سخنرانی بر یادگیری مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی

- تعیین میانگین نمره مهارت های ارتباطی دانشجویان در گروه ایفای نقش
- تعیین میانگین نمره مهارت های ارتباطی دانشجویان در گروه سخنرانی
- مقایسه میانگین نمره مهارت های ارتباطی دانشجویان در دو گروه

۱- **هدف توصیفی:** هدفی که قصد دارد وضعیت موجود را توصیف و مشخص نماید

مثال:

- تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷
- تعیین میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضل پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱
- تعیین میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۹

۲- هدف تحلیلی: هدفی که قصد دارد ارتباط بین دو یا چند متغیر و یا مقایسه دو یا چند متغیر و یا پیش بینی یک پیامد بر اساس چند متغیر را بررسی نماید.

مثال:

ارتباط بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مقطع تحصیلی

هدف کاربردی

- هدفی که در رابطه با بکارگیری نتایج پژوهش تنظیم می شود.
- در هدف کاربردی ، محقق بیان می کند نتایج مطالعه چه کاربردی خواهند داشت
- در نگارش هدف کاربردی، بزرگ نمایی و اغراق نشود

Questions

HYPOTHESIS

سوالات و فرضیات

به عنوان یک اصل :

- برای هر هدف توصیفی یک سؤال و برای هر هدف تحلیلی یک فرضیه مطرح می شود.
- تعداد سؤالات و فرضیات (در مجموع) باید با تعداد اهداف اختصاصی برابر باشد

هدف اختصاصی : تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال

۱۳۹۷

سوال : فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷ چقدر است؟

هدف اختصاصی : تعیین میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به

خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

سوال : میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در

سال ۱۳۹۱ چقدر است؟

هدف اختصاصی : تعیین میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان در

سال ۱۳۹۹

سوال : میانگین نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۹ چقدر

است؟

ویژگیهای فرضیه

- برای اهداف تحلیلی نوشته می شود
- به صورت جمله خبری بیان می شود.
- بیانگر ارتباط دو یا چند متغیر و یا تفاوت یک متغیر بر اساس سطوح متغیر دیگر است .
- بر اساس مطالعات یا بررسی های قبلی بیان می شود.
- باید قابلیت آزمون داشته باشد.
- یک فرضیه خوب باید کوتاه, رسا و قابل فهم باشد.
- فرضیات مختلف یک طرح نباید با یکدیگر تناقض داشته باشند.

۱- فرضیه آماری (H0) :

در این نوع فرضیه بیان می شود که هیچگونه تفاوت یا ارتباطی بین متغیرها وجود ندارد

مثال :

- **هدف اختصاصی:** مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مقطع تحصیلی
- فرضیه :** میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مقطع تحصیلی **تفاوتی ندارد.**

- **هدف اختصاصی:** **مقایسه** فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی
- فرضیه :** فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی **یکسان است.**

NULL HYPOTHESIS

هدف : تعیین **ارتباط** بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

فرضیه آماری : بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷ **ارتباط وجود ندارد** .

۲- فرضیه تحقیق (H1):

❖ **فرضیه دو طرفه:** محقق اختلاف را بدون در نظر گرفتن سمت و جهت بیان می کند

❖ **فرضیه یک طرفه:** جهت گیری محقق را در نوع تفاوت بیان می کند

مثال:

هدف: مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی

فرضیه دو طرفه: میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای

پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی **تفاوت دارد**

فرضیه یک طرفه: میانگین نمره دیدگاه دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی **بیشتر است.**

• **هدف:** مقایسه فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی

فرضیه دو طرفه: فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی **متفاوت است.**

فرضیه یک طرفه: فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان مقطع علوم پایه **بیشتر است.**

هدف : تعیین ارتباط بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در

دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

فرضیه دو طرفه : بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان **ارتباط وجود دارد.**

فرضیه یک طرفه : فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویانی که استفاده مشکل زا از تلفن

همراه دارند ، **بیشتر است.**

**NULL
HYPOTHESIS**

**Means no
relationship
between
two
variables.**

**ALTERNATIVE
HYPOTHESIS**

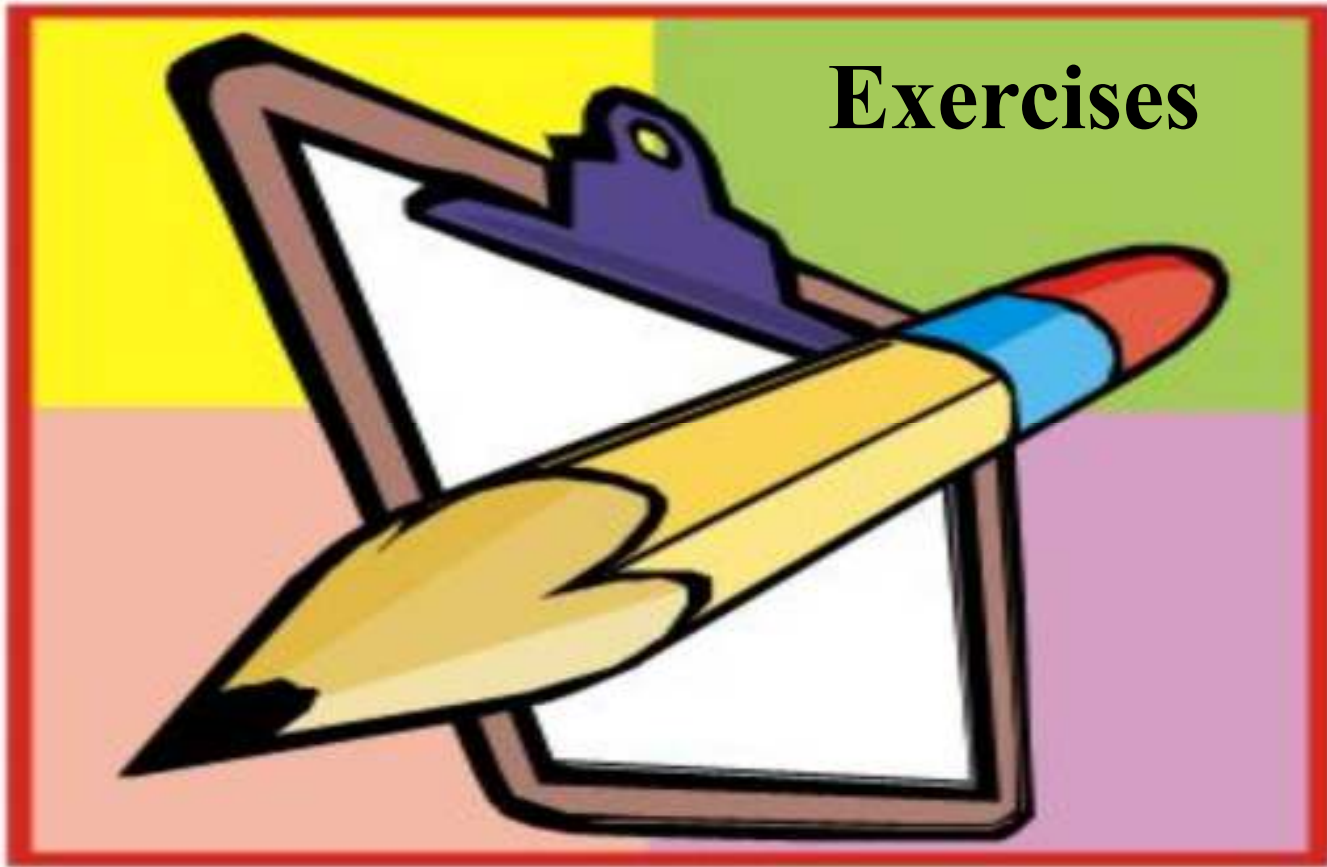
**Means
rejection
of null
hypothesis.**

2/7/2022

COMMUNITY MEDICINE DEPARTMENT, KMU

Buzzie.com 30

Exercises

اهداف اختصاصی :

■ تعیین میانگین نمره دیدگاه کارورزان پزشکی در خصوص رویکرد بیمار- محور در شروع

دوره

■ تعیین ارتباط بین میانگین نمره دیدگاه کارورزان پزشکی در خصوص رویکرد بیمار- محور

با معدل

سوالات و فرضیات

■ میانگین نمره دیدگاه کارورزان پزشکی در خصوص رویکرد بیمار- محور در شروع دوره

چقدر است؟

■ آیا بین میانگین نمره دیدگاه کارورزان پزشکی در خصوص رویکرد بیمار- محور با معدل

ارتباطی وجود دارد؟ (غلط)

■ بین میانگین نمره دیدگاه کارورزان پزشکی در خصوص رویکرد بیمار- محور با معدل ارتباط

وجود دارد.

هدف کلی طرح : تعیین وضعیت حضور اجتماعی در یادگیری آنلاین دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۴۰۰

اهداف اختصاصی :

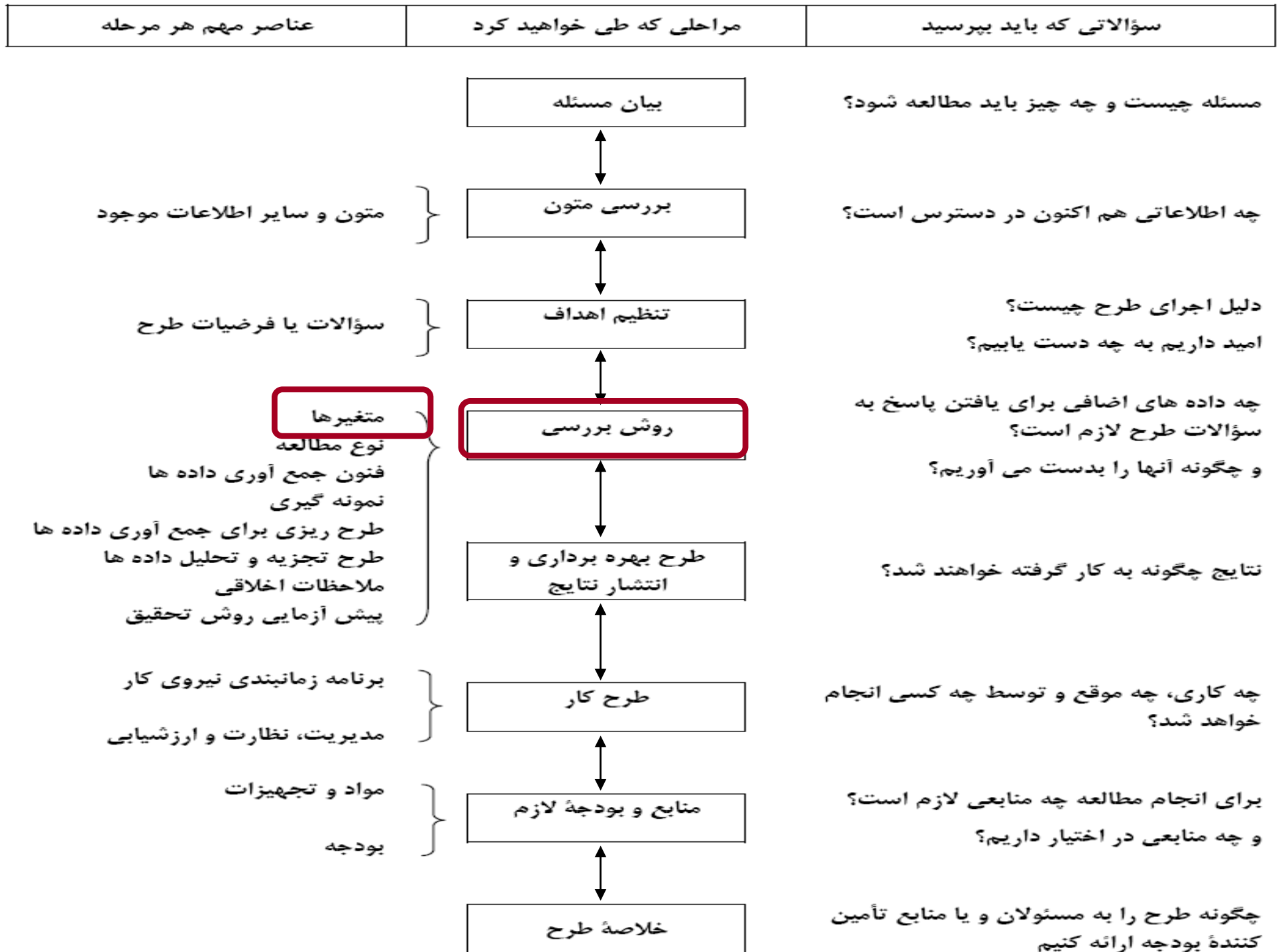
- تعیین و مقایسه میانگین نمره حضور اجتماعی آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس خصوصیات دموگرافیک (گروه سنی ، جنسیت ، وضعیت تاهل ، سطح اقتصادی - اجتماعی ، وضعیت سکونت)
- تعیین و مقایسه میانگین نمره حضور اجتماعی آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس خصوصیات تحصیلی (رشته ، دانشکده ، مقطع تحصیلی)

سوالات و فرضیات

- میانگین نمره حضور اجتماعی آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس خصوصیات دموگرافیک (گروه سنی ، جنسیت ، وضعیت تاهل ، سطح اقتصادی - اجتماعی ، وضعیت سکونت) اختلافی ندارد.
- میانگین نمره حضور اجتماعی آنلاین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس خصوصیات تحصیلی (رشته ، دانشکده ، مقطع تحصیلی) اختلافی ندارد.

ANY
Questions?

مراحل تدوین یک طرح تحقیقاتی در سیستم های بهداشتی

پس از تعیین اهداف، فرضیات و سوالات، باید به دقت متغیرهای تحقیق تعیین شود

ردیف	عنوان متغیر	تعریف عملی	نحوه اندازه گیری	واحد اندازه گیری
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				

متغیرهای تحقیق

تعریف:

ویژگی یا خصوصیتی در واحدهای مورد مطالعه است که می تواند تغییر نماید

مثال: سن ، جنسیت ، مقطع تحصیلی ، رشته تحصیلی ، نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین ، نمره دیدگاه بیمار محوری ، نمره مهارت های ارتباطی و .....

مشخصه یا ویژگی یک فرد و یا شیء و یا هر پدیده دیگر که بتواند بیش از یک مقدار و یا حالت داشته باشد

ویژگی های که می توان آنها را مشاهده و یا اندازه گیری کرد چند ارزش و یا عدد به آنها نسبت داد

عنوان: بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

هدف کلی: تعیین ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

اهداف اختصاصی:

- تعیین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷
- تعیین فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷
- مقایسه فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی بر اساس مقطع تحصیلی
- تعیین ارتباط بین فراوانی عدم موفقیت تحصیلی با فراوانی استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

متغیرها: عدم موفقیت تحصیلی ، استفاده مشکل زا از تلفن همراه ، مقطع تحصیلی

هدف کلی :

تعیین دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

اهداف اختصاصی طرح :

1. تعیین میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱
  2. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مقطع تحصیلی
  3. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی افضلی پور کرمان نسبت به خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱ بر اساس مشخصات دموگرافیک (گروه سنی ، جنسیت ، وضعیت تاهل ، وضعیت سکونت)
- متغیرها : نمره دیدگاه ، مقطع تحصیلی ، گروه سنی ، جنسیت ، وضعیت تاهل ، وضعیت سکونت**

ممکن است برخی ویژگیها در یک مطالعه متغیر محسوب نشوند اما در مطالعه دیگر متغیر باشند

بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

رشته تحصیلی و دانشکده محل تحصیل متغیر نیستند

بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان دانشگاه علوم

پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

رشته تحصیلی و دانشکده محل تحصیل متغیر هستند

اهمیت متغیرها

اندازه گیری متغیرها برای رسیدن به اهداف تحقیق ، پاسخ به سوالات و آزمون فرضیه ها الزامی است.

به این معنی که بررسی فرضیات و سوالات تحقیق فقط در صورت اندازه گیری دقیق متغیرها ممکن است

مشخصات متغیرها

بعد از تعیین متغیرها باید مشخصات آنها را نیز به دقت بیان نماییم. شامل:

1. تعریف متغیر (تعریف علمی و تعریف عملی یا عملیاتی)

2. نوع متغیر

3. مقیاس متغیر

4. نقش متغیر

5. واحد اندازه گیری متغیر

تعریف متغیرها

تعریف علمی (مفهومی): از دیدگاه علمی بر اساس منابع معتبر، متغیر چه تعریفی دارد

برای متغیرهای اصلی و معمولاً در قسمت بیان مسئله و گاهی روش کار نوشته می شود

عنوان: بررسی ارتباط بین عدم موفقیت تحصیلی با استفاده مشکل زا از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۷

عدم موفقیت تحصیلی: حالتی است که نمره عملکرد تحصیلی دانشجوی پایین تر از سطح تعیین شده توسط موسسه

آموزشی است. (آرسند، ۲۰۱۳)

استفاده مشکل زا از تلفن همراه: استفاده مفرط از تلفن همراه، با الگوهای رفتاری خاص مانند شب بیداری، اشتغال

به تبادل پیام کوتاه و وابستگی که می تواند عملکرد شخصی، اجتماعی و شغلی فرد را تحت تاثیر قرار دهد (صدوقی،

۱۳۹۶)

تعریف عملی (عملیاتی): بدین معنی که متغیر مورد نظر چگونه اندازه گیری و سنجیده می شود.

1. بیان گر شیوه اندازه گیری متغیر است و باید در جدول متغیرها نوشته شود
2. بیان تعریف عملی برای همه متغیرها لازم است و باید به دقت نوشته شود

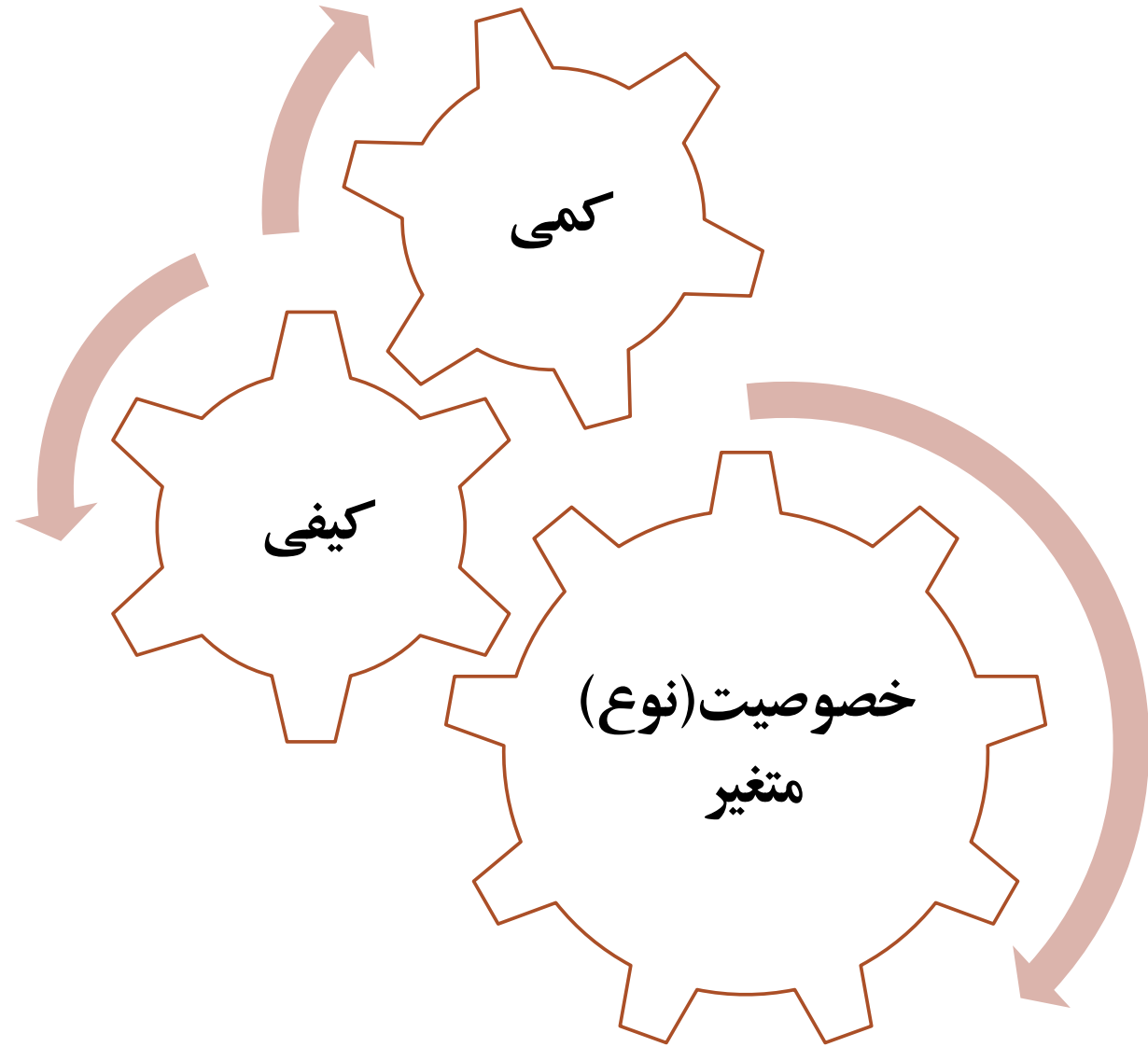
مثال

تعریف عملیاتی عدم موفقیت تحصیلی

داشتن سابقه کاهش معدل نسبت به ترم قبل، تکرار یک درس ، تمدید دوره تحصیل

تعریف عملیاتی استفاده مشکل زا از تلفن همراه

کسب ۴ یا بیش از ۴ پاسخ مثبت به هفت سوال اول پرسشنامه استفاده مشکل زا از تلفن همراه

متغیر کمی (Quantitative Variable)

متغیری که اندازه گیری و سنجش آن با استفاده از مقدار عدد و کمیت می باشد. متغیری که از نظر کمی تغییر می کند و حاصل سنجش متغیر در هر واحد مورد مطالعه را می توان با عدد (مقدار) ثبت کرد

مثال: سن ، معدل تحصیلی ، نمره خود کارآمدی یادگیری آنلاین ، نمره دیدگاه بیمار محوری ، نمره مهارت های ارتباطی

کمی پیوسته (Continuous)

متغیر کمی که بین دو مقدار متوالی آن مقادیر بی شماری وجود دارد
معدل می تواند اعشاری باشد مانند معدل ۱۷.۳۵

کمی گسسته (Discrete)

متغیری که بین دو مقدار متوالی آن مقدار دیگری قرار نمی گیرد
تعداد جلسات آموزشی ، دانشجویان یک کلاس ، کلاس های یک دانشکده

متغیر کیفی Qualitative Variable:

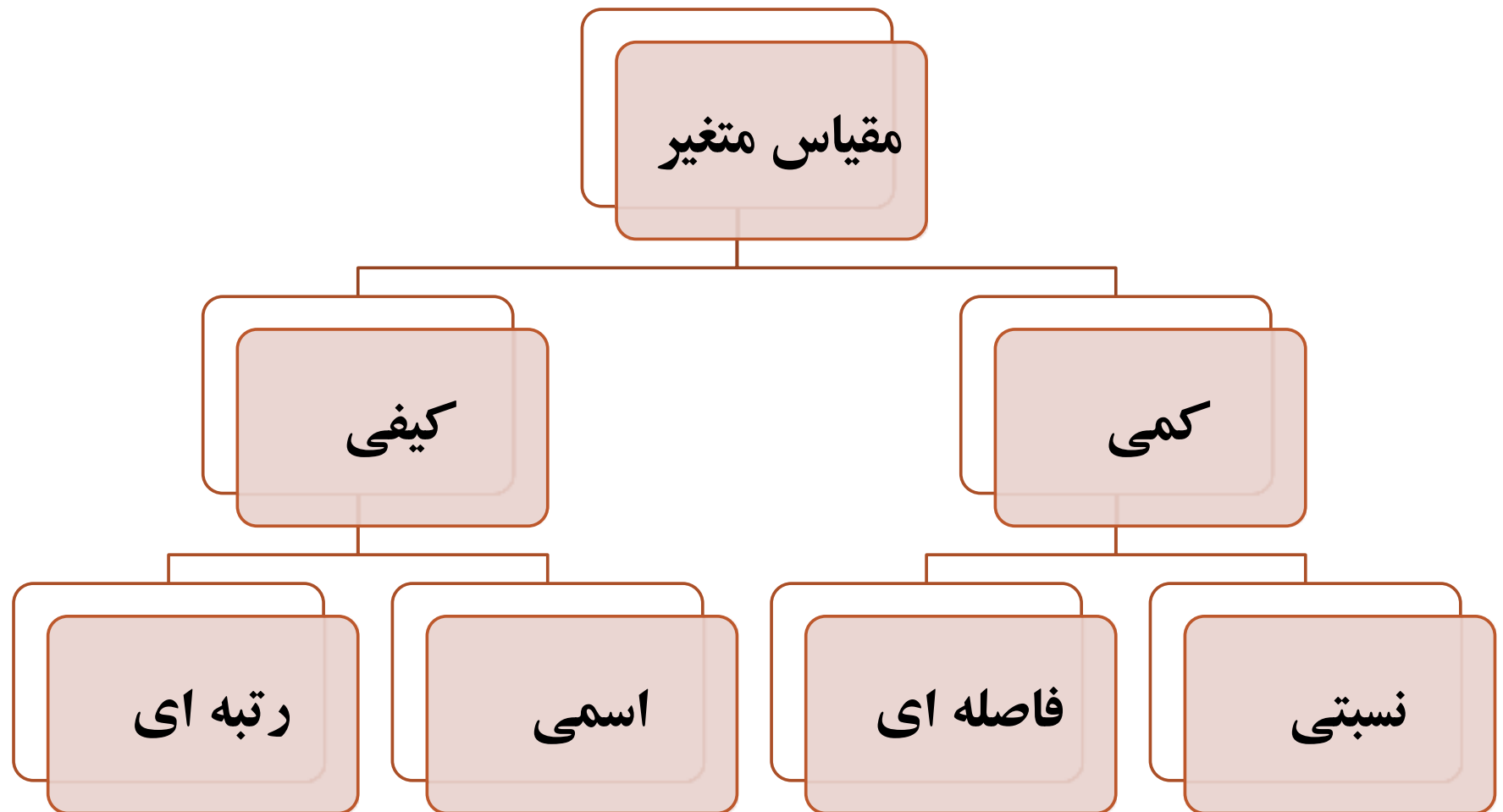
متغیری که بر اساس آن می توان نمونه ها یا افراد مورد مطالعه را در گروهها یا طبقات مختلفی قرار داد. متغیر کیفی نشان دهنده کیفیت آن ویژگی یا صفت در افراد مورد مطالعه می باشد و تغییرات آن ویژگی در واحدهای مورد مطالعه کیفی است نمی توان عدد و رقمی به آن نسبت داد

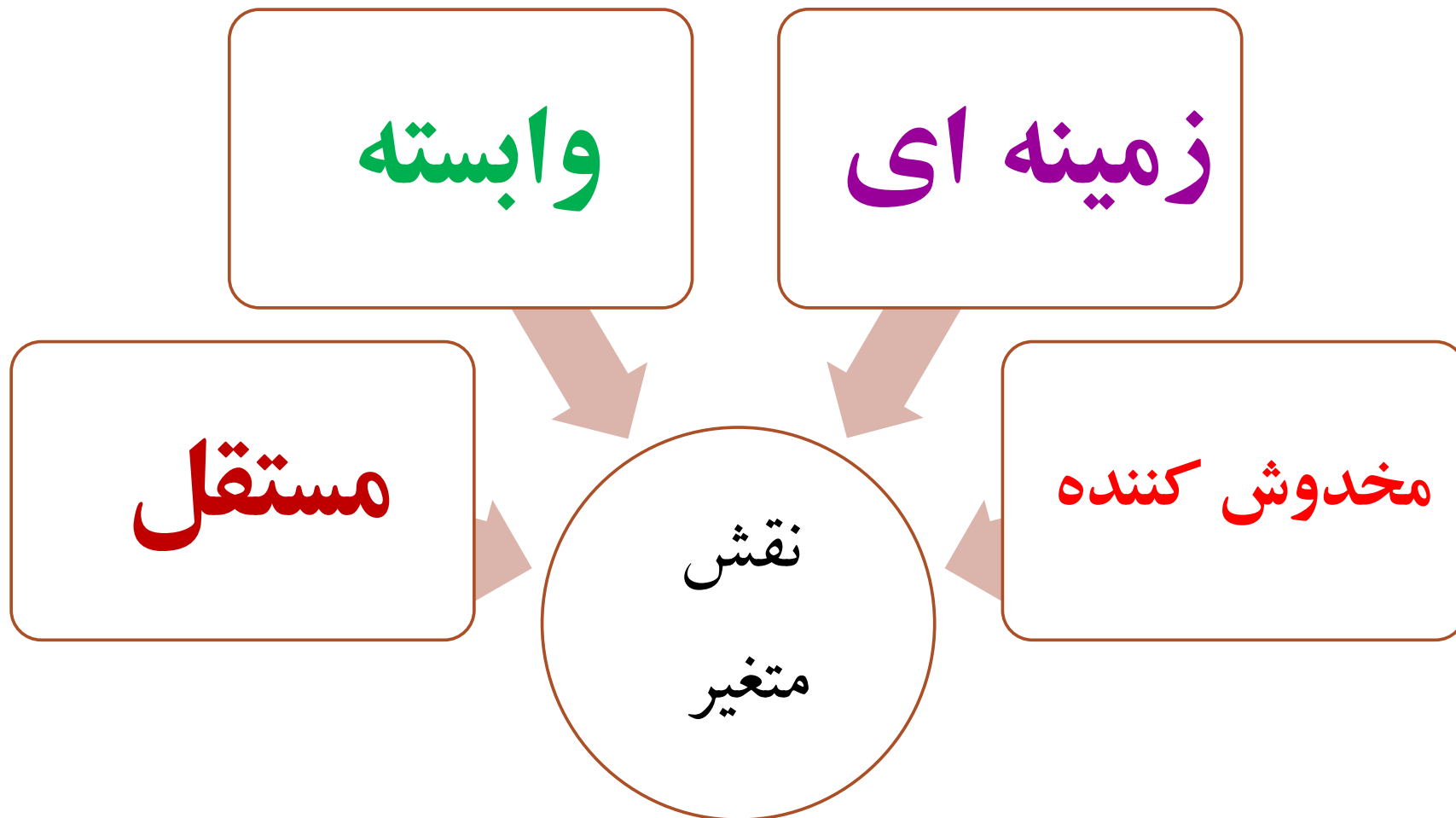
مثال: جنسیت ، رشته تحصیلی ، وضعیت تحصیلی دانشجو

انواع متغیر کیفی

■ **اسمی (Nominal):** متغیرهای که واحدهای مورد مطالعه براساس داشتن یا نداشتن یک ویژگی کیفی در گروههای مختلف، دسته بندی می شوند. بین گروهها هیچگونه برتری وجود ندارد. (جنسیت ، رشته تحصیلی)

■ **رتبه ای یا ترتیبی (Ordinal):** در این مقیاس واحدهای مورد مطالعه را می توان بر حسب داشتن درجه ای از (سطح) ویژگی مورد نظر (متغیر) در طبقات مختلفی قرار داد. بین طبقات برتری وجود دارد. (وضعیت تحصیلی دانشجو)

مقایسه تأثیر **ایفای نقش** و **سخنرانی** بر یادگیری **مهارت های ارتباطی** دانشجویان پزشکی
 مقایسه میانگین **نمره خودکارآمدی یادگیری آنلاین** دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان بر اساس وضعیت تحصیلی (**دانشکده ، رشته ، سال ورود ، مقطع تحصیلی**)

واحد اندازه گیری متغیرها

برای متغیرهای کمی (فاصله ای و نسبتی) واحد اندازه گیری وجود دارد
مثال: سن (سال)، قد (سانتی متر)

واحد اندازه گیری برای متغیرهای کیفی اسمی، گروهها بیان شود
جنسیت: مرد/زن

واحد اندازه گیری برای متغیرهای کیفی رتبه ای، طبقات آن ذکر شود
وضعیت تحصیلی دانشجو: ضعیف، متوسط، خوب

ردیف	عنوان متغیر	تعریف عملی	نحوه اندازه گیری	واحد اندازه گیری
۱	سن	سالهای گذشته از عمر فرد	پرسشنامه	سال
۲	جنسیت	فنوتیپ فرد	پرسشنامه	مرد/زن
۳	وضعیت تأهل	وضعیت ازدواج فرد	پرسشنامه	مجرد/متاهل
۴	مقطع	مقطعی که فرد در آن در حال تحصیل است	پرسشنامه	کارورز/دستیار
۵	تجربه خطای پزشکی	آیا فرد تجربه خطای پزشکی داشته است	پرسشنامه	بلی /خیر
۶	مدت زمان گذرانده شده در مق	مدت زمانی که از شروع مقطع بالینی می گذرد		ماه
۷	نتیجه خطای پزشکی	خطای پزشکی فرد به چه نتیجه ای ختم شده است	پرسشنامه	آسیب جدی ، دائمی و تهدید کننده /آسیب غیر تهدید کننده /بدون عارضه
۸	واکنش فرد	عکس العمل فرد در مقابل خطا چه بوده	پرسشنامه	خشم ، ناراحتی و عصبانیت ، افسردگی ، ترس ، کاهش اشتیاق به کار کردن ، فراموش کردن و ....
۹	نمره دیدگاه نسبت به خطای پزشکی	نمره کسب شده از پرسشنامه	پرسشنامه	عدد

ردیف	عنوان متغیر	تعریف عملی	نحوه اندازه گیری	واحد اندازه گیری
	نمره خود کارآمدی	نمره ای که فرد از پرسشنامه کسب می کند	پرسشنامه	عدد
۱	سن	تعداد سال هایی که از تولد فرد میگذرد	پرسشنامه	سال
۲	مقطع تحصیلی	مقطعی که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است	پرسشنامه	علوم پایه / فیزیوپات / کارورزی / کارآموزی
۳	محل سکونت	محلی که فرد در آن سکونت دارد		خوابگاه / منزل شخصی / منزل والدین
۴	جنسیت	بر اساس فنوتیپ و ظاهر فرد	پرسشنامه	مرد / زن
۵	سطح اقتصادی	وضعیت اقتصادی بر اساس گفته فرد	پرسشنامه	ضعیف / متوسط / خوب / عالی